

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

23.05.2023

Uttalelse på NOU 2023:5 «Den store forskjellen»

Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse

Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF vil berømme det grundige arbeidet som er utført med NOUen. Vi finner at de fleste aspekter av kvinners helse og hva kjønn har å si for helse er omtalt.

Brukerutvalget støtter at kvinners stemme må bli hørt og tatt på alvor når det gjelder deres helse, symptomer, behandling og opplevelse av tilbudene de mottar. På den måten vil kvinner kunne raskere få riktig diagnose og riktig behandling tilpasset den enkelte. Det norske samfunnet er i endring. Brukerne av helsetjenester har ulike behov og reflekterer mangfoldet i samfunnet for øvrig. Et flerkulturelt Norge utfordrer med andre ord på mange måter kvinner med minoritetsspråklige bakgrunn i møtet med helsetjenestene.

Utredningen har mye innhold om svangerskap, fødsel og barsel. Det er et område som mange er opptatt av nå og av at tilbudet skal oppleves trygt og faglig sikkert. Brukerutvalget mener at individuell vurdering av den enkeltes behov og situasjon er viktig for å se hver fødende helhetlig. Kortere liggetid på sykehus ved fødsel kan gi et økt behov for oppfølging av mor og barn både fra spesialisthelsetjenesten og kommunens helsetjeneste i barseltiden. Dette bør skje på tvers av nivåene og sammen i tverrfaglige team. Svangerskap og fødsel kan være en stor belastning på mors kropp og derfor må det legges større vekt på mors helse i barseltiden. Brukerutvalget foreslår at det bør være både fysioterapeut og psykolog tilgjengelig i det tverrfaglige teamet.

Brukerutvalget mener at det er flere kunnskapshull når det gjelder kvinners helse og hvordan kjønn påvirker både diagnostisering, symptomforekomst og behandling/rehabilitering/ oppfølging. Brukerutvalget ønsker at det skal bli et større fokus på dette i videre forskning. En prioritering av disse forskningstemaene vil blant annet kunne skje ved at det settes visse krav ved utlysning av forskningsmidler. Brukerutvalget har fått tilbakemeldinger på at det kan være krevende at kvinner som behandles innen tverrfaglig rus og avhengighet (TSB) i døgnbehandling, ikke har egne tilbud. I dette miljøet er kvinnene i mindretall og i en svært sårbar situasjon. Så vi støtter utvalgets anbefalte tiltak: 47 Etablere kjønns spesifikke behandlingstilbud for kvinner og menn innen rusomsorg.

Brukerutvalget har også bekymring for at kvinner innen psykisk helsevern venter i lang tid på riktig diagnose eller de får feil diagnose og derved får de ikke optimal

behandling. Det ble alt påpekt i Sundby-utvalget og nå haster det å få dette løftet som en prioritering.

Det er en kjensgjerning at andelen eldre øker og vil gjøre det i årene framover. I tillegg lever flere lengre. Siden kvinner i gjennomsnitt blir eldre enn menn, vil også andelen eldre kvinner øke og det vil øke behovet for tjenester.

Oppsummering

Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF forventer at denne utredningen følges opp. Det er svært aktuelle tiltak som anbefales og brukerutvalget støtter en slik satsning. Brukerutvalget håper det blir mange konkrete prosjekter på området og at hele fagområdet framover blir viet stor oppmerksomhet. Det er helt avgjørende at både økonomi og prioriteringer gis slik at det blir utført et arbeid som gjør en forskjell. Brukerutvalget mener at det denne gang må det bli annerledes enn da Sundby-utvalget la fram sin utredning og at utredningen må føre til handling. Dessverre var interessen for Sundby-utvalget sin utredning nokså kortvarig.

Med vennlig hilsen
Brukerutvalget Helse Sør-Øst RHF

Aina Nybakke
leder